

ШВЕДСКИ ЕЗИК **самоучител** **в диалози**

SVENSKA
för bulgarer

“Шведски език-самоучител в диалози” съдържа основното от граматиката и лексиката на съвременния шведски език.

Граматичният материал е разработен в съпоставителен план с българския, а диалозите, третиращи теми от ежедневно общуване, са преведени. Предлаганият метод на обучение е олекотен и изчистен от излишна теоретическа обремененост и академични шаблони. Изложен достъпно и непринудено, учебникът е адресиран към широк кръг читатели, които желаят да изучават езика самостоятелно.

Шведски език - самоучител в диалози

Първо издание

Автори: Цвета Бочева
Карл Понтус Линдгрен

Художник: Красимир Коцев

Печат: АБАГАР" АД - В. Търново
Формат: 60/84/16
Печатни коли: 20

ISBN 978-954-8805-82-7

© издателство "ГРАММА" 2007

Предговор

Шведският език принадлежи към източната подгрупа на северногерманските езици. Говори се от над девет милиона души в Швеция, част от Финландия и на автономните Оландски острови. Той е най-разпространеният език на Скандинавския полуостров и води началото си от староскандинавския език, който не се е различавал особено на териториите на днешните Дания, Норвегия и Швеция.

Към края на XIX век с индустриализацията и урбанизацията на страната израства ново поколение писатели, които заедно много политици и значими общественици повлияват на развитието на националния език. Преломната година е 1879 година с появата на романа “Червеният салон” (Röda rummet) на Аугуст Стриндберг (1849 - 1912).

Новошведският (nysvenska) е етап от развитието на езика, започнал в началото на XX век. Към него принадлежи и съвременният шведски. В този период се оформя и единна правописна система, приключила с езиковата реформа през 1906 година, която обаче не премахва множествената форма на глаголите и някои разлики в словореда, особено в писмения език. Множествената форма на глаголите е премахната официално едва през 1950 година.

Най-съществената промяна, която настъпва, е превръщането на официалния език в по-достъпен и близък до разговорния. Ярка илюстрация е съкращаването на формата на често използвани глаголи, напр. *tager* *взимам*, започва да се пише *tar*, *ikläda sig* *обличам* се се пише *klä sig i*.

В предложения на вашето внимание “Шведски език-самоучител в диалози” присъства съвременният разговорен език. Подбраните диалози и текстове са оригинални и авторски, живи и емоционални, изчистени от типичните за някои учебници условност, сухота и еднообразие. Граматичните коментари са направени задълбочено, но разбираемо, богато илюстрирани с примери. Самоучителят е написан така, че да помогне на всеки, който няма предварителна подготовка по езика, да се ориентира лесно, правилно и за кратко време в езиковото многообразие от форми и структури, като ги усвоява в сравнителен план с българските.

Този курс няма претенции за изчерпателно представяне на езика. Наученото от него ще бъде само началото на вашата подготовка, която може да разширите с четене на вестници, списания и книги, с помощта на речник, а комуникативните си умения да развие в преките си контакти с говорещи шведски.

Издателят

Как да работим със самоучителя

Учебният материал в “Шведски език-самоучител в диалози” е разделен на 11 теми. Всяка тема се състои от диалози и коментар. Диалозите обхващат различни аспекти от ежедневно общуване, а коментарът разглежда граматичните явления, основно застъпени в темата.

Методът, който ще изложим пред вас е творчески процес, който е в пряка зависимост от вашето мислене, въображение и езикова подготовка.

Самообучението започва от диалозите и завършва с тях, като задължително преминава през коментара към урока и предложените упражнения. Четете текстовете на шведски на глас внимателно, бавно, един по един, като се съобразявате с фонетичните правила и интонацията в прослушания звукозапис. Стремете се да схванете смисъла на диалога без да поглеждате превода.

Когато приключите с диалозите прочетете задълбочено коментара, като се опитате да вникнете в граматичния проблем и да го осмислите с помощта на примерите. След това се върнете отново към диалозите, но този път ги четете с новите си знания по граматика. Импровизирайте върху диалозите като промените глаголните времена, числото на съществителните и прилагателните и др. Обогащайте и разнообразявайте текста, като добавяте нови думи. Едва когато усвоите диалозите граматически и лексикално, се опитайте да ги преведете от български на шведски. Диалозите са преведени на български възможно най-буквално, за да се улесни

обратният ви превод. Само свободният превод от български на шведски език ще ви гарантира бъдещата способност да се изразявате. Преводът на глас от шведски е финалът на вашата подготовка. Ритъмът и бързината, с които напредвате, ще зависят от вашата езикова култура, мотивация, емоционално състояние, времето, с което разполагате и целите, които си поставяте.

Бъдете търпеливи и последователни като се опитате да превърнете процеса на обучение в приятно занимание.

Цвета Бочева
Карл Понтус Линдгрен

Familjen Nilsson Семейство Нилсон

Текст 1

- Hej, jag heter Sven-Erik Nilsson.
- *Varifrån kommer du, Sven-Erik?*
- Jag kommer från Sverige.
- *Är du svensk?*
- Ja, jag är svensk.
- *Var i Sverige bor du?*
- Jag bor i Stockholm.

- Здравейте, аз се казвам Свен-Ерик Нилсон.
- *Откъде си, Свен-Ерик?*
- Аз съм от Швеция.
- *Швед ли си?*
- Да, швед съм.
- *Къде живееш в Швеция?*
- Живея в Стокхолм.

Ord och uttryck Думи и изрази

hej [хей] здравей
jag [йо:] аз
att het/a, -er [хет:ер] казвам се
jag heter [йо: хет:ер] аз се казвам
varifrån [вò:рифрон] откъде
att komm/a, -er [кòмма] идвам
du [дю:] ти
Varifrån kommer du? [вò:рифрон
 кòммер дю:] Откъде си?
från [фрò:н] от
Sverige [свè:рйе] Швеция

en svensk, -ar [свенск] швед
ja [йо:] да
jag är svensk [йо: е свèнск] аз съм швед
var [во:р] къде
att bo, -r [бу:] живея
i [и:] в, на
Var bor du? [во:р бұ:р дю:] Къде живееш?
Jag bor i ... [йо: бұ:р и:] Аз живея в...

- Hej, jag heter Linda Nilsson. Jag är Sven-Eriks syster.

- Bor du också i Stockholm, Linda?

- Nej, jag bor i Lund.

- Vad gör du?

- Jag läser juridik vid Lunds universitet.

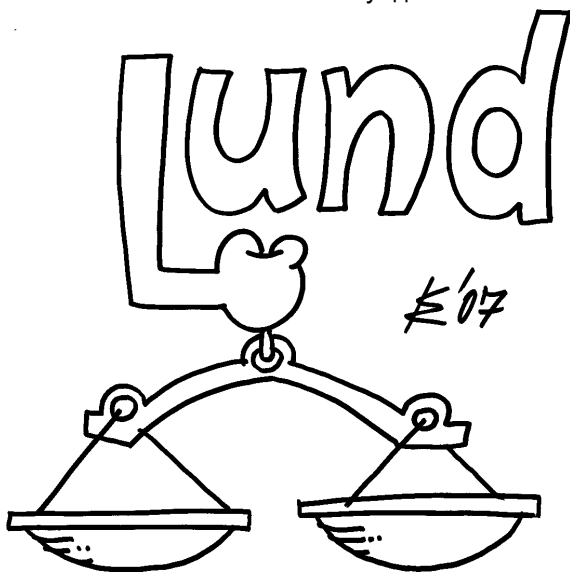
- Здравейте, аз се казвам Линда Нилсон. Аз съм сестра на Свен-Ерик.

- И ти ли живееш в Стокхолм, Линда?

- Не, аз живея в Лунд.

- С какво се занимаваш?

- Уча право в университета в Лунд.

Ord och uttryck Думи и изрази

en syst/er, -rar [сй:стер] сестра

också [òксò] също

nej [нèй] не

vad [вò:] какво

att göra, gör [йò:ра] правя

Vad gör du? [во: йò:р дю:] Какво правиш? С какво се занимаваш?

att läs/a, -er [лè:са] уча, следвам, чета

en juridik [юридй:к] право

vid [вй:д] до, в

ett universitet, -ø [униве(р)шитè:т] университет

Знакът ø означава липсата на окончание в мн. число, т.е. ед.ч = мн.ч.

- Hej, jag heter Ove Nilsson. Jag är Sven-Eriks och Lindas pappa.

- *Hur gammal är du, Ove?*

- Jag är 50 år gammal.

- *Var arbetar du?*

- Jag arbetar på Volvo. Jag är ingenjör.

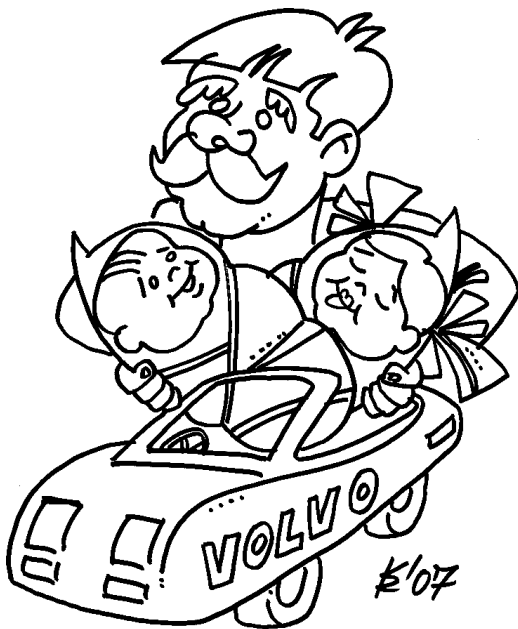
- Здравейте, аз се казвам Уве Нилсон. Аз съм татко на Свен-Ерик и Линда.

- *На колко години си, Уве?*

- На петдесет.

- *Къде работиш?*

- Работя във Волво. Аз съм инженер.

Ord och uttryck

Думи и изрази

en papp/a, -or [пáппa] баща, татко

hur [хү:р] как

gam/mal, -t, -la [гáммал] стар

Hur gammal är du? [хү:р гáммал е дю:] На колко си години?

ett år, -ø [ö:p] година

femtio [фёмтиу или фёмти] петдесет

att arbeta, -r [арбè:та] работа

Var arbetar du? [во:р арбè:та(р) дю:] Къде работиш?

en ingenjör, -er [иншеньò:р] инженер

- Hej, jag heter Karin Nilsson. Jag är Sven-Eriks och Lindas mamma.

- *Vad sysslar du med, Karin?*

Jag är lärare.

- *Var jobbar du?*

- Jag jobbar på en skola i Stockholm.

- *Vad undervisar du i?*

- Jag undervisar i svenska och engelska.

- *Hur gammal är du, Karin?*

- Jag är 45 år gammal.

- Здравейте, аз се казвам Карин Нилсон. Аз съм майка на Свен-Ерик и Линда.

- *С какво се занимаваш, Карин?*

- Учителка съм.

- *Къде работиш?*

- Работя в едно училище в Стокхолм.

- *Какво преподаваш?*

- Преподавам шведски и английски.

- *На колко години си, Карин?*

- На 45 години съм.

Ord och uttryck Думи и изрази

att syssla, -r [сюсла] занимавам се
med [мè:] с, със

en lärare, -ø [лè:паре] учител

att jobba, -r [йòбба] работя

Var jobbar du? [во:р йòбба(р) дю:]

Къде работиш?

en skol/a, -or [скү:ла] училище

Jag jobbar på en skola [йò: йòббар
по: ен скү:ла] работя в училище

att undervisa, -r [ундервй:са]
преподавам, предавам

Vad undervisar du i?

[во: ундервй:са(р) дю: и:]

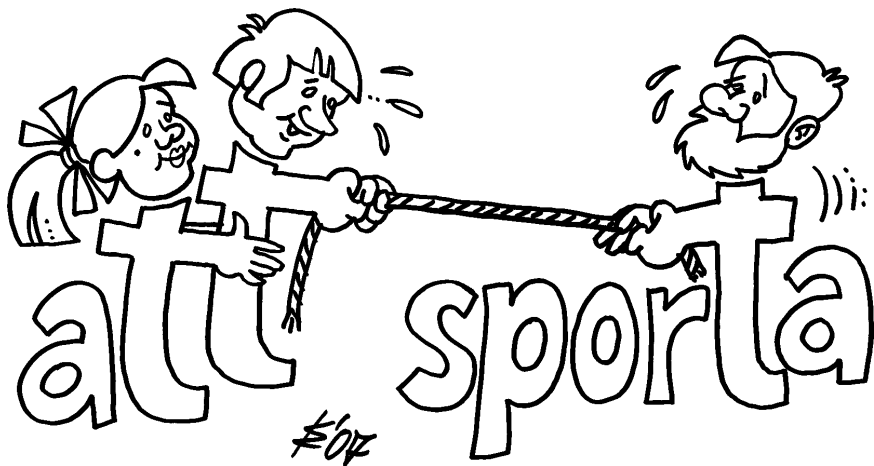
Какво преподаваш?

svenska [свèнска] шведски (език);
шведка

engelska [èнгелска] английски
(език); англичанка

Sven-Erik har en väninna som heter Eva och en vän som heter Mats. De studerar tillsammans vid Stockholms universitet. De läser engelska. De sportar ofta tillsammans. De tycker om att gå på bio. De är bästa vänner.

Свен-Ерик има една приятелка, която се казва Ева и приятел, който се казва Матс. Те учат заедно в университета в Стокхолм. Учат английски. Често спортуват заедно. Обичат и да ходят на кино. Те са много добри приятели.

Ord och uttryck Думи и изрази

att ha, -r [хо:] имам
en väninn/a, -or [венінна] приятелка
en vän, -ner [вен] приятел
som [сом] който, която, която,
 което, които; като
att studera, -r [студè:ра] уча, изучавам
tillsammans [тилсàмманс] заедно
att sporta, -r [спò(р)та] спортувам
ofta [òфта] често

att tyck/a, -er om [тюкка òм]
 обичам, харесвам
att gå, -r [го:] ходя, вървя
en bio [бй:у] кино
att gå på bio [го: по: бй:у] ходя
 на кино
de [дом] те
bästa [бèста] най-добри

- Hej, Eva. Hur mår du?
- Jag mår bra, tack!
- Vad gör du i dag?
- Jag har en föreläsning idag.
- Kommer du att träffa Sven-Erik och Mats?
- Ja, vi träffas på universitetet.
- Vad ska ni göra?
- Vi ska spela tennis.

- Здравей, Ева. Как си?
- Добре, благодаря.
- Какво ще правиш днес?
- Днес имам лекция.
- Ще се срещнеш ли със Свен-Ерик и Матс?
- Да, ще се срещнем в университета.
- Какво ще правите?
- Ще играем тенис.

Ord och uttryck Думи и изрази

Hur mår du? [хю:р мò:р дю:] Как си? Как се чувстваш?
att må, -r [мо:] чувствам се
jag mår bra [йо: мо:р бро:] чувствам се добре
i dag [и дò:г] днес

att träffa, -r [трèффа] срещам
att träffas, träffas [трèффас] срещам се
att spela, -r [спè:ла] играя; свиря на инструмент

КОМЕНТАР

DET SVENSKA ALFABETET

Шведската азбука

Шведската азбука има 29 букви, от които 20 съгласни и 9 гласни. Тъй като дължината на гласната определя значението на думите, се различават 18 гласни звука. Между двайсетте съгласни има букви, които нямат самостоятелна функция или се използват само в лични имена или чуждици - с, q, w, x и z.

A, a	а:	Q, q	ку:
B, b	бе:	R, r	ер
C, c	се:	S, s	ес
D, d	де:	T, t	те:
E, e	е:	U, u	у:
F, f	еф	V, v	ве:
G, g	ге:	W, w	дубелве:
H, h	хо:	X, x	екс
I, i	и:	Y, y	и: <i>(Изговаря се със</i>
J, j	йи:		<i>закръглени устни по-напред в</i>
K, k	ко:		<i>устната кухина от българското и.)</i>
L, l	ел	Z, z	сè:та
M, m	ем	Å, å	о:
N, n	ен	Ä, ä	е:
O, o	у:	Ö, ö	ьо, ъ: <i>(Изговаря се по-напред</i>
P, p	пе:		<i>в устната кухина, от българските ъ</i>
			<i>и ъо звуци.)</i>

PERSONLIGA PRONOMEN Лични местоимения

Личните местоимения в шведския език са следните:

SUBJEKT В ролята на подлог

<i>Singularis</i> <i>Единствено число</i>	<i>Pluralis</i> <i>Множествено число</i>
1. jag [йо:] аз 2. du [дю:] ти 3. han [хан] той 4. hon [хун] тя 5. den [ден] то (n -род) 6. det [де:т] то (t -род)	1. vi [ви:] ние 2. ni [ни:] вие 3. de [дом] те

OBJEKT В ролята на допълнение

На шведски език има само една форма за пряко и непряко допълнение.

<i>Singularis</i> <i>Единствено число</i>	<i>Pluralis</i> <i>Множествено число</i>
1. mig [мей] мене (мен), ме, на мене (мен), ми 2. dig [дей] тебе (теб), те, на тебе (теб), ти 3. honom [хòном] него, го, на него (нему), му 3. henne [хèнне] нея, я, на нея, ѝ 3. den [ден] него, го, на него (нему), му 3. det [дет] него, го, на него (нему), му	1. oss [осс] нас, ни, на нас, ни 2. er [е:p] вас, ви, на вас, ви 3. dem [дом] тях, ги, на тях, им

VERB Глагол

PRESENTS Сегашно време

Шведската глаголна система има 4 спрежения. 1-во, 2-ро и 3-то спрежение са правилни, а 4-то - неправилно. Глаголът в съвременния шведски език има една форма за всички лица в единствено и множествено число. Сегашно време се образува по следния начин:

FÖRSTA KONJUGATIONEN: Първо спрежение

Основата на глагола е равна на инфинитива и завършва на **-a**. Сегашно време се образува като към нея се добави **-r**:

infinitiv: **spela** [спè:ла] играя, свиря
presens: **spela-r**

ANDRA KONJUGATIONEN: Второ спрежение

Основата на глагола е равна на инфинитива без **-a** като към нея се добави **-er**:

infinitiv: **röka** [ръò:ка] пуша
presens: **rök-er**

TREDJE KONJUGATIONEN: Трето спрежение

Основата на едносричния глагол завършва на гласна, различна от **-a**. Сегашно време се образува като към нея се добави **-r**:

infinitiv: **ro** [py:] гребя
presens: **ro-r**

FJÄRDE KONJUGATIONEN

Четвърто спрежение

Глаголите от това спрежение се наричат силни и неправилни. Формите на сегашно време се образуват по два начина.

1. Ако инфинитивът завършва на **-a**, то **-a** отпада и към инфинитива се добавя **-er**: **rinna** (тека), **rinn-er**.

2. Ако инфинитивът завършва на друга гласна, освен **-a**, основата е равна на инфинитива и сегашно време се образува като към нея се добави **-r**: **se** (виждам), **se-r**.

VERBET ATT HA - PRESENS

Глаголът *имам* - сегашно време

Глаголът **имам** - **att ha** - в шведския език има както самостоятелна функция, така и функцията на спомагателен глагол при образуването на минало неопределено време и на минало предварително време. Както вече споменахме, глаголите в съвременния шведски език имат само една форма за всички лица. Формата на глагола **att ha** в сегашно време е:

jag, du, han, hon, den, det, vi, ni, de - **har** [x:op]

Jag **har** en bil. [йо: хо:p ен би:л.]

Аз имам кола.

Han **har** varit i Stockholm. [хан хо:p вò:рит и стòкхолм]

Той е бил в Стокхолм.

HJÄLPVERBEN ATT VARA OCH ATT BLI

Спомагателните глаголи *съм* и *ставам*

В шведския език страдателен залог на глагола се образува с формите в сегашно и минало време на спомагателните глаголи **vara** (съм) и **bli(va)** (ставам) заедно с минало страдателно причастие на главния глагол.

Boken **är skriven** av August Strindberg.
Книгата **е написана** от Аугуст Стриндберг.

Huset **blev byggt** 1905.
Къщата **беше построена** през 1905 г.

Barnen **blir hämtade** av sin mamma.
Децата **са взети** от майка си.

NATIONALITETER

Националности

Австралиец, австралийка	australier, australiska
Австриец, австрийка	österrikare, österrikiska
Албанец, албанка	alban, albanska
Американец, американка	amerikan, amerikanska
Англичанин, англичанка	engelsman, engelska
Арабин, арабка	arab, arabiska
Белгиец, белгийка	belgier, belgiska
Българин, българка	bulgar, bulgariska
Виетнамец, виетнамка	vietnames, vietnamesiska
Германец, германка	tysk, tyska
Грък, гръкия	grek, grekiska
Датчати́н, датчанка	dansk, danska
Естонец, естонка	estländare, estländska
Етиопец, етиопка	etiopier, etiopiska
Израелец, израелка	israel, israeliska
Индиец, индийка	indier, indiska
Иракчанин, иракчанка	irakier, irakiska
Иранец, иранка	iranier, iraniska
Ирландец, ирландка	irländare, irländska
Исландец, исландка	isländare, isländska
Испанец, испанка	spanjor, spanjorska
Италианец, италианка	italienare, italienska
Канадец, канадка	kanadensare, kanadensiska
Китаец, китайка	kines, kinesiska
Латвиец, латвийка	lettländare, lettländska
Ливанец, ливанка	libanes, libanesiska
Литовец, литовка	litauer, litauiska

Македонец, македонка	makedonier, makedoniska
Мароканец, мароканка	marockan, marockanska
Молдованин, молдованка	moldavier, moldaviska
Нигериец, нигерийка	nigerier, nigeriska
Норвежец, норвежка	norrman, norska
Поляк, полякиня	polack, polska
Португалец, португалка	portugis, portugisiska
Румънец, румънка	rumän, rumänska
Руснак, рускиня	ryss, ryska
Сириец, сирийка	syrier, syriska
Словак, словачка	slovak, slovakiska
Сърбин, сръбкиня	serb, serbiska
Турчин, туркиня	turk, turkiska
Украинец, украинка	ukrainare, ukrainska
Унгарец, унгарка	ungrare, ungerska
Филипинец, филипинка	filipinier, filipinska
Финландец, финландка	finländare, finländska
Французин, французойка	fransman, fransyska
Хърватин, хърватка	kroat, kroatiska
Чех, чехкиня	tjeck, tjeckiska
Чилиец, чилийка	chilenare, chilenska
Швед, шведка	svensk, svenska
Швейцарец, швейцарка	schweizare, schweiziska
Японец, японка	japan, japanska

NUMERUS - GRUNDTAL OCH ORDNINGSTAL

Числително име - бройни и редни

GRUNDTAL

Бройни числителни имена

0 - noll [нолл] нула	8 - åtta [òтта]
1 - ett/en [ет/ен]	9 - nio [нй:е; нй:у]
2 - två [тво:]	10 - tio [тй:е; тй:у]
3 - tre [тре:]	11 - elva [èлва]
4 - fyra [фю:ра]	12 - tolv [толв]
5 - fem [фем]	13 - tretton [трёттон]
6 - sex [секс]	14 - fjorton [фю:(р)тон]
7 - sju [шю:]	15 - femton [фёмтон]

16 - sexton [сѐкстон]	101 - (ett) hundraen, hundraett ...
17 - sjutton [шюттон]	110 - hundratio [хүндратй:е]
18 - arton [ò:(p)тон]	120 - hundratjugo [хүндрашю:ге]
19 - nitton [нйттон]	200 - tvåhundra [твò:хүндра]
20 - tjugo [шю:ге; шю:гу]	300 - trehundra [трè:хүндра]
21 - tjugoen, tjugoett [шю:гуè:н, шю:гуett]	1000 - (ett) tusen [тү:сен]
22 - tjugotvå [шю:гутво:]	1100 - ettusen etthundra [етү:сен етхүндра]
30 - trettio [трèтти; трèттиу]	1110 - ettusen etthundratio [етү:сен етхүндрат:ие]
31 - trettioen, trettioett ... [трèттиè:н, трèттиèтт]	1200 - ettusen tvåhundra [етү:сен тво:хүндра]
40 - fyrtio [фьò(p)ти; фьò(p)тиу]	2000 - tvåtusen [твò:ту:сен]
50 - femtio [фёмти; фёмтиу]	3000 - tretusen ... [трè:ту:сен]
60 - sextio [сѐксти; сѐкстиу]	10000 - tiotusen [тй:ету:сен]
70 - sjuttio [шютти; шюттиу]	100000 - en miljon [милю:н]
80 - åttio [òтти; òттиу]	1000000 - en miljard [милйò:(p)д]
90 - nittio [нйтти; нйттиу]	
100 - hundra [хүндра]	

ORDNINGSTAL

Редни числителни имена

1 - första [фьòща] първи	15 - femtonde [фёмтонде] петнайсети
2 - andra, andre [àндра] втори	16 - sextonde [сѐкстонде] шестнайсети
3 - tredje [трè:дйе] трети	17 - sjuttonde [шюттонде] седемнайсети
4 - fjärde [фйè:(p)де] четвърти	18 - artonde [ò:(p)тонде] осемнайсети
5 - femte [фёмте] пети	19 - nittonde [нйттонде] деветнайсети
6 - sjätte [шèтте] шести	20 - tjugonde [шю:гонде] дваисети
7 - sjunde [шюнде] седми	21 - tjugoförsta, tjugoförste [шюгофьоща, шюгофьоще] дваисет и първи
8 - åttonde [òттонде] осми	30 - trettionde [трèттионде] трийсети
9 - nionde [нй:онде] девети	
10 - tionde [тй:онде] десети	
11 - elfte [ѐлфте] единайсети	
12 - tolfte [тòлфте] дванайсети	
13 - trettonde [трèттонде] тринайсети	
14 - fjortonde [фйò(p)тонде] четирнайсети	

40 - fyrtionde [фйò(р)тионде]
четирийсети
50 - femtionde [фèмтионде]
петдесети
60 - sextionde [сèкстионде]
шейсети
70 - sjuttionde [шйòттионде]
седемдесети
80 - åttionde [òттионде]
осемдесети

90 - nittionde [нйттионде]
деветдесети
100 - hundrade [хùндраде] стотен
200 - tvåhundrade [твò:хундраде]
двестотен
300 - trehundrade [трè:хундраде]
тристотен
1000 - tusende [тү:сèнде] хиляден

NYA ORD I EHEMPLEN
НОВИ ДУМИ В ПРИМЕРИТЕ

en bil, -ar [бй:л] кола
skriv/en, -et, -na [скри:вен] написан
bygg/d, -t, -da [бюгд] построен
hämta/d, -t, -de [хèмтад] взет

Uttalsövningar
Упражнения за произношение

DET SVENSKA ALFABETET
Шведска азбука

Шведската азбука се чете по следния начин:

A /a/	G /ge/	M /em/	S /es/	Y /y/
B /be/	H /hå/	N /en/	T /te/	Z /säta/
C /se/	I /i/	O /o/	U /u/	Å /å/
D /de/	J /ji/	P /pe/	V /ve/	Ä /ä/
E /e/	K /kå/	Q /ku/	W /dùbbelve/	Ö /ö/
F /ef/	L /el/	R /är/	X /eks/	

Името **Karin Nilsson** се произнася буква по буква по следния начин:

/kå/ /a/ /är/ /i/ /en/ /en/ /i/ /el/ /es/ /es/ /o/ /en/

Как се произнасят буква по буква следните имена?

Erik Svensson

Lena Nyman

Birgitta Eriksson

SVENSKA VOKALER ШВЕДСКИ ГЛАСНИ

Ударена гласна в края на думата или пред една съгласна се чете като дълга гласна.

Пример: la stå ro le trä vi ny mö las stått rot bus les träd vis
nys möt

/-/ обозначава дълга гласна

Ударена гласна, последвана от две или повече съгласни, се чете като кратка гласна.

Пример: lass stått rott buss less trädd viss nyss mött

A

/a/	/a/
glass	glas
back	bak
barr	bar
dagg	dag
damm	dam
grann	gran
hall	hal
backa	baka
flagga	flaga
kappa	kapa
ladda	lada
matt	mat

Кратка гласна пред -m и -n!

Пример: kam, han, kan, man

A

/å/	/ä/
tång	kol
kopp	kål
borr	bår
grått	gråt
håll	hå
kock	kåk
logg	låg
lott	låt
noll	nål
rådd	råd
sån	son
stått	ståt
oss	ås

Един звук, но две букви!
(отнася се за горепосочените гуми)

/å/	/o/
dock	dok
lock	lok
sopp	sop
soppa	sopa

/o/	/ä/	/o/	/å/
klo	klå	dom	de, dem
mor	mår	Rom	rom
nos	nås	rott	rått
ro	rå	trott	trått
stor	står	otro	åträ

O

/o/
ost
bott
skott

/o/
stol
rot
skot

Кратка гласна в **hon, hos, tom**

U

/u/
buss
brunn
buss
full
hutt
kull
russ
strutt
ducka
slutta

/u/
hus
brun
bus
ful
hut
kul
rus
strut
duka
sluta

Кратка гласна пред **-m** и **-n**!
Пример: dum, rum, Gun, mun

E

/e/
ett
sedd
ledd
fett
vett
hett

/e/
brev
sed
led
fet
vet
het

Кратка гласна пред **-m** и **-n**!
Пример: hem, vem, den, en, Sven

Ä

/e/	/ä/
häst	väg
vägg	väg
mätt	mät
tätt	tät
säll	säl
rätt	rät

е и ä пред -j и -r!

/ä/

nej, Gert, berg, herr, verk, värk, ärm, färg

Един звук, но две букви:

/e/ lett - lätt

/ä/ verk - värk

Една буква, но три звука: /e/ veck

/e/ vek

/ä/ verk

/e/ vägg

/ä/ väg

/ä/ värk

I

/i/	/i/
fisk	bil
ditt	dit
fick	fik
finn	fin
sill	sil
still	stil
spritt	sprit
vitt	vit
ficka	fika
finna	fin
tigga	tiga
vissa	visa

Кратка гласна в **din, in, min, sin**

Y

/y/	/y/
rygg	tyg
nyss	nys
tydd	tyd
syll	syl
rycker	ryker
bytta	byta
flytta	flyta

Ö

/ö/	/ö/
möss	bröd
högg	hög
mött	möt
nött	nöt
nödd	nöd
lön	lön

Кратка гласна в **dröm, glöm, sjön**

SVENSKA KONSONANTER ШВЕДСКИ СЪГЛАСНИ

/s/	/tj/	/sj/
sela	kela	skela
säll	Kjell	skäll
sända	kända	skända
sina	kära, tjära	skära
syl	kärna	stjärna
socka	Kina	skina
söt	kinka	skinka

/j/	/tj/	/sj/
jätte	kätte	sjätte
gäll	Kjell	skäl
gina	Kina	skina
djärv, järv	kärv	skärv
gärna	kärna	stjärna
gjuta	tjuta	skjuta
göt	tjöt	sköt
gött	kött	skött

/rd/	/rl/	/rn/	/rs/	/rt/
ord	farlig	barn	norsk	var
gård	här ^l ig	järn	torsk	snart
hård	Karlsson	kärna	pers ^o n	starta
fjärde	karl	gärna	Persson	borta
färdig			först ^a	Lennar
			torsdag	

Дълга гласна пред **-rd, -rl, -rn**

/ng/ - носов звук отговаря на буквите **-ng, -g, -n** в думи като:
många, regn, vagn, bank

Винаги кратка гласна пред **ng** - звука!

lång	långa	regn	regnar	bank	banker
sång	sångar	vagn	vagnar	hink	hinkar
tung	tunga	ugn	ugnar	bänk	bänkar
ring	ringer	lugn	lugna	tank	tankar
ung	unga				

SVENSK ACCENT ШВЕДСКО УДАРЕНИЕ

Tryckaccent

káffe
 álla
 bánan
 fórmel
 línne
 Nílen
 párat
 Ísrael
 Jápan

Силно ударение

kafé
 Alláh
 banán
 forméll
 Linné
 Nilén
 parát
 israél
 japán

Tonaccent

ingen tonaccent
(без музыкално ударение)

skuren
 anden
 biten
 brunnen
 gången
 regel
 tomten
 världen, världen

stor stad

fem ton

små barn

Музыкално ударение

tonaccent
(музыкално ударение)

skùren
 ànden
 bìten
 brùnnen
 gånge
 règel
 tòmten
 vården

stòrstad

fèmtón

småbarn

Läs texten högt! (Прочетете текста на глас!)

En familj

Héj!

Jág heter Kàrin Nílsson. Jág har en mán. Hán heter Óve.
/å/

Vi har tv'å bårn, en pøjke och en flicka.
/å/ /å/

Hán heter Sven-Erik, och hón heter Lìnda. Vi bór i ett hús.
/å/

Det ligger i Stöckholm. Stöckholm är en stòrstad.

❶ Svara på frågorna! (Отговорете на въпросите!)

a) Vad heter du?

Exempel: (пример)

Sven-Erik Jag heter Sven-Erik.

1. Linda
2. Gunnar
3. Ove
4. Karin

b) Varifrån kommer du?

Exempel: (пример)

Sverige Jag kommer från Sverige.

1. Bulgarien
2. England
3. Sofia
4. Stockholm

c) Var bor du?

Exempel:

Lund Jag bor i Lund.

1. Stockholm
2. Sofia
3. Paris
4. London

d) Hur gammal är du?

Exempel:

15 år Jag är femton år gammal.

1. 10 år
2. 20 år
3. 45 år
4. 34 år

2 Pronomen (Местоимения)

Skriv rätt pronomen! (Напишите верно местоимение!)

Exempel:

Sven-Erik är en pojke. Han kommer från Sverige.

1. Sven-Erik har en syster.	heter Linda.
2. Linda har en bror.	heter Sven-Erik.
3. Karin har en man.	heter Ove.
4. Ove har en fru.	heter Karin.
5. Bulgarien är ett land.	ligger i Europa.
6. Göran har en hund.	heter Rasmus.

③ Skriv meningar! (Напишете изречения!)

Exempel:

flicka/Linda Det här är en flicka. Hon heter Linda.

1. pojke/Mats
2. familj Nilsson
3. stad/Lund
4. land/Tyskland.....
5. man/Håkan
6. student/juridik

④ Familjen berättar (Семейството разказва)

Skriv meningarna färdigt! (Допишете изреченията!)

en pappa Ove en mamma Karin
en bror Sven-Erik en syster Linda

Hej! JagKarin Nilsson. Jagen man. Han.....Ove.
Vi.....i Stockholm. Vi från Sverige. Vi.....en pojke
och en flicka.heter Sven-Erik och Linda. Sven-Erik
i Stockholm. Lindai Lund..... läser engelska vid
universitetet i Stockholm.läser juridik vid universitetet i
Lund. Jag svenska. Jag 45 år gammal. Jag.....som
lärare.

9 **Skriv meningar!** (Съставете изреченията!)

Exempel:

Per /Sverige/svensk Per kommer från Sverige. Han är svensk.

1. Eva/Norge/norska

2. Juan/Spanien/spanjor

3. Ivan/Ryssland/ryss

4. Anna/Estland/estländska

5. Helena/Slovakien/slovakiska

6. Maria/Bulgarien/bulgariska

NYA ORD I EXEMPLEN

högt [хьогт] високо

en storstad [стү:(р)шта:д] голям град

att ligga, -er [лига] лежа

ett ord, -ø [у(р)д] дума

ny, -tt, -a [ню:] ново

❶ Svara på frågorna:

- a) 1. Jag heter Linda.
2. Jag heter Gunnar.
3. Jag heter Ove.
4. Jag heter Karin.
- b) 1. Jag kommer från Bulgarien.
2. Jag kommer från England.
3. Jag kommer från Sofia.
4. Jag kommer från Stockholm.
- c) 1. Jag bor i Stockholm.
2. Jag bor i Sofia.
3. Jag bor i Paris.
4. Jag bor i London.
- d) 1. Jag är tio år gammal.
2. Jag är tjugo år gammal.
3. Jag är fyrtiofem år gammal.
4. Jag är trettiofyra år gammal.

❷ Pronomen

1. Hon heter Linda.
2. Han heter Sven-Erik.
3. Han heter Ove.
4. Hon heter Karin.
5. Det ligger i Europa.
6. Den heter Rasmus.

❸ Skriv meningar!

1. Det är en pojke. Han heter Mats.
2. Det är en familj. De heter Nilsson
3. Det är en stad. Den heter Lund.

4. Det är ett land. Det heter Tyskland.
5. Det är en man. Han heter Håkan.
6. Det är en student. Han läser juridik.

❹ Familjen berättar

Hej! Jag **heter** Karin Nilsson. Jag **har** en man. Han **heter** Ove. Vi **bor** i Stockholm. Vi **kommer** från Sverige. Vi **har** en pojke och en flicka. **De** heter Sven-Erik och Linda. Sven-Erik **bor** i Stockholm. Linda **bor** i Lund. **Han** läser engelska vid universitetet i Stockholm. **Hon** läser juridik vid universitetet i Lund.
Jag **är** svenska. Jag **är** 45 år gammal. Jag **arbetar/jobbar** som lärare.

❺ Skriv meningar!

1. Eva kommer från Norge. Hon är norska.
2. Juan kommer från Spanien. Han är spanjor.
3. Ivan kommer från Ryssland. Han är ryss.
4. Anna kommer från Estland. Hon är estländska.
5. Helena kommer från Slovakien. Hon är slovakiska.
6. Maria kommer från Bulgarien. Hon är bulgariska.